Бары дойдулар пролетарийдара, холбоhуҥ!

САҺА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 ыл алтыннык ыйтан тахсар

№ 42(5398) | 1980 сыл. Муус устар 5 күнэ СУБУОТА | Сыаната 2 харчы

Юбилейнай эбэһээтэлистибэлэри ситиһиилээхтик толоруохха!

„Салют-6" — „Прогресс-8": ОРБИТАНЫ УЛАРЫТЫЫ

КОТУУНУ САЛАҺАР КИИН, муус устар 3 күнэ (ССТА). «Салют-6» научнай станция 30 ыйтан ордук кэмнэ орбитальнай котуутэ сылдьар. Москва бириэмэтинэн 10 часка станция Сиэр тула 14.450-е эргийрин оногордо.

Урут аһатыннарыллыбытын курдук, кулун тутар 29 күнүгэр станцияны кытары «Прогресс-8» таһаҕаһы тиэрдэр автоматическай транспортнай хараабыл тиксиһиннэриллибитэ. Бэҕэһээ хараабыл хаммытар установкатын туһунан «Салют-6»—«Прогресс-8» космическай комплекс айаҕын траекториятыгар уларытыы оногоҕулуна.

Уларытыы кэнниттэн комплекс орбитатын параметрдара маннык:

— Сиргэн мунутаан т.йинтэ—360 километр;
— Сиргэ мунутаан чугаһааһына—348 километр;
— Сиэр тула эргийии кэлиитэ—91,4 мунута;
— наклонитэ—51,6 кыраадыс.

Куоталаһыыга кыммыыр!

СҮӨҺҮТТЭН — ЭЛБЭХ ТӨРҮӨҮ

Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерствота, тыа хаһаайыстыбатын профсоюун обкома хаһаайыстыбалар сүөһүнү үүһэтиллэрэ 1980—1981 сылларга социалистическай куоталаһыыларын уоскуулуобуйатын бигэргэттилэр.

Куоталаһыыга 1000 ынахтан итэҕэс суох [illegible] обхоотар [illegible]лар Кинилэр иккиэн эрааررыллаллар: [illegible]лакы балаҕхо ынаҕы искусственнайдык сиэмэлээн буоһатар хаһаайыстыбалар; иккис балаҕхо—ынаҕы кэҥүл сырытыннаран сайтарар совхоотар киирэллэр.

Куоталаһыы ыыйыллаахтарыттан 100 ынахтан бастакы балаҕхо 92, иккис балаҕхо 96 ынырдыгэн итэҕэс суох торуоҕу ылыбыттар, 100 ынахха тиксэриэн 25 бургунастан итэҕэс суох ынахха таһаарбыттар, осеменаторлары бэлэмнэһии уонна иэнилэр квалификацияларын үрдэтии былааннарын толорбуттар, ынах торуур боксаларын тутуу уонна уларытан оногоруу, ынырэй турар камераларын уонна отделениелэрин, ынырэй турар хотоннорун тутуу сорудахтарын толороро хаачыйыбыттар ааҕыллыахтара.

Куоталаһыыга ыыйыллааҕынан тахсыбыт совхоотарга Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын көҥүллэ сылдьар Кыһыл знамята туттарыллыбата уонна УАЗ-469 иккиэн автомашинаннан бириэмийэлэнэллэр (бир массыына ветеринарнай сулуусне специалистарыгар уонна искусственнай сиэмэлээһиҥҥэ анаан бириэмиэ). Куоталаһыы ыыйыллаахтарыгар министр фондатыттан специалистары уонна бастыҥ суоҕуһуттэри бириэмийэлиигэ анаан бизнестэн тыһыынча солкуобай туттарыллыбата.

Куоталаһыы түмүгэ сыл аайы сыл түмүгүнэн тохсуннуу 20 күнүгэр таһаарыллар.

СОЛОВЬЕВ. Е. Н. Кроникова старшайдаах «Юность» фермата ыанныыксыта И. Г. Собакин кыстын алта ыйыгар валоойуонан 9177 кг, хас биирдии фуражнай ыаҕыттан 940 кг үүтү ылан, былаанын 152 бырыһыанын толордо.

СОВХОЗКА БАСТААТЫЛАР

СЫЛАН. Оябон Күөл комсомольскай-ы ч ч а т фермата коллектива кулун тутарга 21949 кг үүтү ылан, былаанын 142 бырыһыанын толордо.

Хас биирдии фуражнай ыахтан эдэр ыанныыксыттар Евдокия Макарова 121, Дария Макарова 127, ыччат наставника А. У. Макеров 178 кг үүтү ылан бастаан эйэлэлэр. Коллектив 11 ыанныыксыытыттан тоҕуһа былааннаах сорудахтарын толордулар.

С. ЯКОВЛЕВ.

Былаанын икки бук

толордо. Ол аҥаар кулун тутарга ылаҕын ахсыттан 189 кг үүтү илгэн ылла.

А. ГОТОВЦЕВА.

[illegible] ЭКГЭ ЫЫТЫЫ ТЫЛ ЭКГЭ

[illegible] хинскай зеньковскайдаах ыччат сүөһүнү кэрээччилэр сыйыарылыбыт 275 бороскуларын хас биирдиилэрин кыстык ыйдарыгар 85-тэн кг чэлэйдэр эбэһээтэлистибэлээх-тор. Маҥтан хаалбыт кэмнэ аны 4,7 кг тэлэйдэтиэхтэрэ итэ тылларын толороллор.

П. БАСИЛЬЕВ.

Карл Маркс аатынан совхоз Бакыытаҕы отделениетын Толоонноох бириигадынан Кирсан Петров ыччат сүөһүнү кэрээччилэр. Кини кэрэ бороскуларын хас биирдиилэрэ кыстык ыйдарыгар 82 кг тэлэйдэнэллэр.

В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сылын туолуутун көрсүү иэдэ ситиһиитин «ССО» чиэтэрэ сорудахтар.

Снимокка: Кирсан Петров үлэтигэр.

С. ШИКИТИН фотота.

ВЕТЕРАННАР СЛЕТТАРА

Муус устар 3 күнүгэр Аҕа дойдуну кэмүскүүр Улуу сэриэ ветераннарын IV оройуоннаах слета буолла.

Слету кылгас кириэрин тыыннаан ССКП райкомун бастакы секретаря **И. П. Ыстепков** аста.

Ветераннар Л. И. Брежнев, баһылыктаах ССКП КК Политбюротун ыстаабын слет бочуоттаах президиумуттар таллылар.

1941—1945 сс. Аҕа дойдуну кэмүскүүр Улуу сэриэҥ советскай народ историческай кыахтарын 35 сылын туолуутун аналлаах дакылаабы ССКП райкомун иккис секретаря **М. Е. Пермяков** оногордо.

Слет кыттыылаахтарын ааҕдаллаан уонна бэйэлэрин ахтыыларын оногорон слет ыалдьыттара, кырдьаҕас партийнай-советскай үлэһиттэр, сэриэ активнай кыттыылаахтара **С. Н. Васильев, С. Д. Флегонтов,** саха дьахталларыттан бастакы баһыраннай летчик **В. К. Захарова,** оройуон биллиилээх дьонноро, ветераннар **Р. Х. Кривошапкин, Г. П. Дагданча** уо д. а. тыл этиилэр.

Советскай Ийэ дойду кэҥүлүн уонна тутулуга суох буолуутун иһин ыргыһыаларга охтубуттары слет кыттыылаахтара чуумпуруу мүнүүтүнэн кэриэстэтиллэр.

Слету Советскай Армия буойуннара эҕэрдэлээтиллэр. Кинилэргэ ветераннар ыҥырыгы ветеранар ыҥырыгы ыарыы батаһын туттардылар. Аралар албан аатыгар дьыалаларыгар бэриниилээх буолуугуттан анаан тыллара этиллиннилэр. Итинник тэҥэ ветераннар түмсүүлэриэн эдэр спонсорлар эҕэрдэлээтилэр.

Слет кыттыылаахтара сэриэҥ албут буойуннар памяттарынан ааҕыллыыларыгар ветеранар ууруллар. Памяттаныыны таһыгар минуут буолла.

х х х

Бүрүйдэ, муус устар 4 күнүгэр, сэриэ ветераннара оройуон кэмкэ нэһилиэнньэлээх пуннарыгар сылдьан үлэ коллективтарын, ыччаттары кытта көрсүстүлэр, ааҕыылаахтарга албан аат

ДЬИҢ-ЧАХЧЫ АСТЫННЫБЫТ, ҮӨРДҮБҮТ

Оройуон үлэһиттэрэ, советскай норуот бүтүннүүтүн күүрдүк, ССКП КК Генеральнай секретарыгар, СССР Верховнай Советын Президиумун Председателигэр табаарыс Л. И. Брежневкэ «Аччыгый сир», «Туруттуруу» уонна «Кырыс сир» диэн киниигэлэрин, эйэ иһин сылаатата суох охсуһуутун иһин аммаат Ленинскай бириэмийэни туттарыыны иитии биһирэбилиннэн, сүгүрэн ыраастыылар.

Чаҕылхай кылаат

Л. И. Брежнев «Аччыгый сир», «Туруттуруу» уонна «Кырыс сир» диэн уруккиннээх киниигэлэрэ биһиэхэ барыбытыгар олох муударай оскуолатынан буолаллар. Ордук чуолаан «Кырыс сир» диэн киниигэ тыа хаһаайыстыбатын ыраатыгар оро көтөҕүгэ, билиигэ аграрнай политиканы ыраастаан оногоруурга Леонид Ильич туох бэйэтин чаҕылхай кылаатын туоһута, норуот тыынньаах опытын энциклопедията.

Биһиги, Эрилик Эристин аатынан совхоз үлэһиттэрэ, Л. И. Брежневкэ Ленинскай бириэмийэни аҕаарыы уонна туттарыыны диэн сэҥээриннэн, үрдүк оро көтөҕуллүүнэн көрүстүбүт. Мин туох бэйэм пянилетка түмүктэһиннэрэ сылын бастакы кварталыгар валоойуонан 5067 кг, бир фуражнай сорудахтан 128 бырыһыан, ол иһигэр кулун тутарга валоойуонан 2228 кг, бир ынахтан 116 кг үүтү илгэн ылан 141 бырыһыан толордум.

Улуу сирдэҥ В. И. Ленин юбилейын үлэҕэ кэҥэ балыктардаах көрсөр иһин биһиги коллективпыт социалистическай куоталаһыыны күн аайын иэдэйэн тиэтэр.

С. АНДРЕЕВ, ыанныыксыт.

Үлэҕэ өрө күүрдэллэр

Хонтоҕо эйэлээхтик олохтоохторо «Аччыгый сир», «Туруттуруу», уонна «Кырыс сир» диэн киниигэлэрин уонна сир үрдүгэр, эйэ туруттуурун туһугар утумнаах охсуһуутун иһин табаарыс Л. И. Брежневкэ Ленинскай бириэмийэ туттарыллыытын уларыйыы сэҥээриннэн көрүстүлэр.

Бу трилогия—биһиги кэм уһулуччуллаах айымнаах, норуот уонна партия олоҕун тутуулаах ыытыы дэриэгинин арыйбаатын олус күүстүүн, үлэҕэ-хамнаска ыаллыыллар буолар.

Москва куорат үлэһиттэрин представителлэрин Ленинскай бириэмийэни туттарыыга аналлаах үөрүүлээх мунньахтарыгар тыл этиитигэр табаарыс Л. И. Брежнев ССКП XXVI съиһигэр активнайдык боломчиэр, В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сылын туолуутун бэлиэтиэр сылга советскай норуот үлэтигэр бүтүннүүтүгэр ураты бай революционнай, бойобуой уонна үлэҕэ уустарын өссө киэҥник туһаарга ыытыллыахтааҕын чинитии болоҥнаата.

Л. И. Брежнев айымнаахтарга үлэ ленинскай стиллэрин, салайыы уонна хаһаайыстыбаҕын научнай тэрилтэлэрин чуолаан быһаарыллар, үлэҕэ сайдыы сүрүннэрин кэлтэрэллэр, кэбиэ аймах улуу сирдьитин юбилейын достойнай балыктардаах норуоттуу болыҥҥыны кирбиилэрин ыллыга оро күүрүүнү үөскэтиллэр.

М. ФИЛИППОВ, Хонтоҕо сельскай Советын исполкомун [illegible]

Маны өйдүөх тустаахпыт

Бэйиэ, советскай дьон, олохпуттар уһулуччу кэмнэрин ааҕыллыт историческай кэрдиис кэмнэрин хас биирдиэн боростуо, кыһын өйүгэр, сүрүөҕэр тиэйэр тыына судургу тыынан баран дириҥ ис хоһоонноох тылларынан консиэр «Аччыгый сир», «Туруттуруу» уонна «Кырыс сир» диэн киниигэлэрин иһин Л. И. Брежневкэ Ленинскай бириэмийэни туттарыыны мин сэҥээриннэн көрүстүм.

Табаарыс Л. И. Брежнев Ленинскай бириэмийэни туттарыыга оногобут этиитигэр биһиги бүгүнгү олохпут тутаах боппуруостарыгар тохтоон чопчу сорудахтары эйдэ. Олортон бир бочуоттаах ыанныыксыттарыгар эйэ дьыалатын комуоскэйиэхтэрэ, Ийэ дойдубут ким уонна тутулуга суох буолуутун иһин охсуһуугэ ыытыллыы болуо буолар туһунан сорук буолар. Мин ыстыат алдьархайдаах сэриэ кыттыылаах, бурааны курааны курааннах тэлэр туһунан таб. Л. И. Брежнев этиитин сүрэхпэр ордук чугастык ылынабын. Итинник ыччаттар өйдүөх тустаахтар.

А. КАРСАКАЕВ.

ВЕТЕРАННАР СЛЕТТАРА

Муус устар 3 күнүгэр Аҕа дойдуну кэмүскүүр Улуу сэриэ ветераннарын IV оройуоннаах слета буолла.

Слету кылгас кириэрин тыыннаан ССКП райкомун бастакы секретаря **И. П. Ыстепков** аста.

Ветераннар Л. И. Брежнев, баһылыктаах ССКП КК Политбюротун ыстаабын слет бочуоттаах президиумуттар таллылар.

1941—1945 сс. Аҕа дойдуну кэмүскүүр Улуу сэриэҥ советскай народ историческай кыахтарын 35 сылын туолуутун аналлаах дакылаабы ССКП райкомун иккис секретаря **М. Е. Пермяков** оногордо.

Слет кыттыылаахтарын ааҕдаллаан уонна бэйэлэрин ахтыыларын оногорон слет ыалдьыттара, кырдьаҕас партийнай-советскай үлэһиттэр, сэриэ активнай кыттыылаахтара **С. Н. Васильев, С. Д. Флегонтов,** саха дьахталларыттан бастакы баһыраннай летчик **В. К. Захарова,** оройуон биллиилээх дьонноро, ветераннар **Р. Х. Кривошапкин, Г. П. Дагданча** уо д. а. тыл этиилэр.

Советскай Ийэ дойду кэҥүлүн уонна тутулуга суох буолуутун иһин ыргыһыаларга охтубуттары слет кыттыылаахтара чуумпуруу мүнүүтүнэн кэриэстэтиллэр.

Слету Советскай Армия буойуннара эҕэрдэлээтиллэр. Кинилэргэ ветераннар ыҥырыгы ветеранар ыҥырыгы ыарыы батаһын туттардылар. Аралар албан аатыгар дьыалаларыгар бэриниилээх буолуугуттан анаан тыллара этиллиннилэр. Итинник тэҥэ ветераннар түмсүүлэриэн эдэр спонсорлар эҕэрдэлээтиллэр.

Слет кыттыылаахтара сэриэҥ албут буойуннар памяттарынан ааҕыллыыларыгар ветеранар ууруллар. Памяттаныыны таһыгар минуут буолла.

х х х

Бүрүйдэ, муус устар 4 күнүгэр, сэриэ ветераннара оройуон кэмкэ нэһилиэнньэлээх пуннарыгар сылдьан үлэ коллективтарын, ыччаттары кытта көрсүстүлэр, ааҕыылаахтарга албан аат

ЗНАМЯ — ЧУРАПЧЫ СЕЛЬСОВЕТЫГАР

Советтар түбүктэрэ

Ыаллыы оройуоннар кинилэрин сельскэй Советтарын — Чурапчы уонна Таатты ыыскай — социалистическай куоталаһыылара саҕаламмыта уонтан тахса сыл буолла. Бу үтүө үтэҥэ кубулуйбут куоталаһыы хаспыт сыллааҥы түмүгэ таһаарылыннар.

Күрэхтэһэччитин 27,5 баллыгынан сабыдыйан Чурапчы сельскэй Совета ыыһыылааринан таҥыста уонна Кыһыл Знамяны ылла. Кини (исполком председателэ Белых М. И., секретарь Захарова А. Т.) бюджеты толоруута уонна таба туһаныыта, норуот үөрэҕириитигэр, коммунальнай хаһаайыстыба уонна лесопункт үлэлэрэ, нэһилиэнньэтэн эти, үүтү соҕотуоннаһыныы, бинрдиилээх ыаллары сүүһүэлэһиигэ ордуктун үлэлэбит бөлөхтэрэ.

Оттон таатты ыыскайдар (сельсовет исполкомун председателэ Сергеев Е. А., секретарь Андросова М. С.) Совет тэрийэр-маассабай үлэтигэр, депутаттар быыбардаччыларыгар отчуоттаһыныларыгар, сессиялартан информациялары оногуулларыгар, бастайаанный комиссиялар, үлэлэригэр, бинрдиилээх ыаллар дьиэлэрин тутууга, эргиэн, кинэ үлэлэригэр, общественнай бөрөдөгө хаҥыстаһыыга ордуктара ыйаллыбыт.

Биһиги сельскэй Советпыт бу куоталаһыыга аан бастаан кыайыылаах тахсыыта хас бинрдии депутат быыбардаччылары кытта сибээһин бөҕөргөтүүгэ, бастайаанный комиссиялар үлэлэрин күүһүрдүүгэ, быыбарыылары олохчо ыллэриигэ, сэлиэнньэ санитарнай туругун туһугар, көҥүлдүү ыытыыга үлэни күүһүрдэригэр эбээһинэстиир. Нэһилиэнньэни ыытыы-уолуйуо хаачыйыыга, олохчо-дьаһахха анаан оногуулга итэҕэстэр суох буолбатахтар. Ыттары иитиини бөрөдэктиир туһунан исполком быһаарыыта олохчо киллэрилиннэ. Депутаттар быыбардаччылар этиилэрин, көрдөһүүлэрин быһаарыыга маҥдьы үчүгэйдик үлэлиир буолбатахтар. Ол да иһин таатты ыыскайдарга тэрийэр-маассабай үлэҕэ 47 баллыыр, ыскаатары толоруурга 12 баллыыр сабыраттардыбыт.

Икки Советтар делегациялара социалистическай куоталаһыы кэдьүүһүн үрдэтэр сыалтан кэлэр оттуулар түмүктэри сыл аҥара буола-буола оногоруо дуоҕабардастылар. Үлэ бастыҥ опытын сельсоветтар киэҥник туһаналларыгар сүбэлэр оногуллуннулар, куоталаһыы усулуобуйатыгар тэрийэр-маассабай үлэ эссо каҥэтиллэн киллэрилиннэ.

С. СЕМЕНОВ,
биһиги общ. корр.

«Ураты болҕомтону үлэһиттэри В. И. Ленин олоҕун уонна үлэтин хоолбуругэр, Коммунистическай партия уонна советскай норуот революционнай, бойобуой уонна үлэҕэ үгэстэригэр иитиигэ ууруохха».

(СССР Киин Комитетын «Владимир Ильич Ленин төрөөбүтэ 110 сыла туолуутун тэбүүкэнэ Уураахтаах»).

110

СЫРДЫК ОЛОХ

ПОЛЬША Народнай Республикатыгар сырыттаҕым ахсыс В. И. Ленин аатын кытта сибээстээх миэстэлэри—Краковы уонна Пороминоны мэлдьэтин таарыйарта кыһанабын. Манна сыл ахсыс гынан баран подластар, ону тэҥэ сир шарын бары үйуктарыттан ыалдьыт кыраныысса тэһиилэҥ ыалдьыттар сылдьаллар. Дьон-сэргэ хаҥаһата ордук билигин, аан дойду пролетариатын сирдьитэ төрөөбүтэ 110 сылын туолуон иннинэ, үйулуччу хаалын.

Ильич 1912 сыл сайыгар, Россияҕа тиһэх кыаллаарыынан чугас сылдьаары, бөйөтүн дьиэҥэргэнин кытта Парижтан Польшаҕа коспута. Манна РСДРП КК Кыраныысса тас оттуннуох бюрота бөйөтүн бары үлэтин түмпүтэ.

Ленин Петербург уонна Россия атын куораттарын партийнай тэриллэлэрин, «Правда» хаһыат редакциятын, Государственнай Думаҕа киирэр большевик-депутаттары кытта эрэллээх сибээһи тутуһуннук олохтообута.

1913 сыл саҥатыгар кини Краковкэ уонна Пороминоҕа партия саҥа революционнай — ирдэ кэтэрдэллэрэ усулуобуйатыгар маассаны кытта үлэлии бэлэмнээбит партийнай үлэһиттэр иккис мунньахтарын ыытыта.

Польшаҕа В. И. Ленин кэккэ үйулуччулаах теоретическай үлэлэриҥ суруйбута, итиэлэргэ Маркс өлбөт-суппат үөрэдии сорунуулаахтык кэмчиэскэйбитэ уонна сайыннарбыта. Краковка кини рабочайдар мунньахтарыгар уонна митиниэригэр эдэбэхтик сылдьара, лекциялары уонна дачыыласпыттары оногоруура, олохтоох хаһыаттарга суруйара. Ильич ыстатыйалара «Газеты работников», «Дискуссионный листок» бөчөөттөммит-

КЭСКИЛЛЭЭХ БОППУРУОСКА КЭПСЭТИИ

Ыччаты коммунистическай иитиигэ научнай-практическай конференциятан

В. И. Ленин ыччаты коммунистическай иитиигэ үйулуччу болҕомтоту уурара. Кини бу ордук улахан суолталаах проблемаҕа бөйөтүн эл-[illegible] олох үлэлэрин анаабыта. Биллэн турар, үүнэр көлүөнэни иитии туһунан кэпсэтиигэ Владимир Ильич бу проблемаҕа быһаччы ыйыыларгаах гэ документтарынан хааччахтанар көрдөтөй. Улуу сирдьит бары ыйыыларга ыччаты иитиигэ сүүкэн суолталаахтар, өлбөт-суппат үйэлээхтэр.

Россияҕа Улуу Октябрь кыайбытын кэнэ сана Советскай былаас бастакы үоҕараттаах соруктарыттан биир боччумнаахтарынан эдэр көлүөнэни саналыы, коммунистическай иитии соруга турбута. Ол диринг ис хоһоонноох программатын В. И. Ленин комсомол III съезиигэр «Ыччат союзтарын соруктара» диэн историческай этиитигэр биэрбитэ. Ильич ол этиитигэр ыччат иннигэр коммунизмҥа үөрэнии, коммунист буола иитиллии эппиэттээх соруктарын туруорбута. Коммунизмҥа үөрэнии, диэбитэ кини, ол аата, туох ханнык-иннинэ, бойо үөрэнэриитин уонна иитиллиитин хас биирдии хардыытын рабочай кылаас калаһыгыраччылэрэ утары охсуһуутун кытта, кини хас күнүнэҕи үлэтин кытта сибээстэһиин буолар. Туох баар күүһү, үлэни уопсай дьыалара, коммунизмы тутуу дьыалатыгар, биэрэр гына олоруохха наада.

Эдэр ыччаты коммунистическай иитиигэ В. И. Ленин ыйыылара, кэриэстэрэ биһиги партиябытынан утумнаахтык олохчо киллэрилэллэр, общество сайдыытын саҥа кэрдиис кэмнэригэр сөп түбөһиннэрэн ыйыныыллаахтык сайынныыллаллар. ССКП ыччаты советскай норуот коммунизм иннин [illegible] нуучтар сүүнэ кыахтаах ойор-тутар күүс быһыытынан көрөр. Кини ыччаты коммунистическай идейность, советскай патриотизм, интернационализм, үрдүк тэриллиилээх уонна дисциплиналаах буолуу тыыныгар иитиигэ, хас биирдии эдэр киһи саҥа общественнай тутаччы буола үүнэригэр аҕалыы кыһанар. Ити соруктар ССКП кэнники съезтэригэр, Л. И. Брежнев ЫБСЛКС XVIII съезиигэр этиитигэр ордук чөрбөтүллэн туруоруллубуттара. «Идеологическай, политическай-экономическай үлэни салгыы туһанан» ССКП КК Уураахтар үлэһиттэри, олоҥхитэр ыччаты, иитиигэ кэлэйиник сыһыаннаһыыга саҥа көрдөбүллэр оногуллубуттара.

В. И. Ленин уонна партия ыччаты коммунистическай иитиигэ кыһаммыыларын кордөрөр иитиигэ да атын чахчылар «В. И. Ленин ыччаты коммунистическай иитии туһунан. Иллэҥ кэм проблемата» диэн темаҕа оройуоннаабы научнай-практическай конференциягэ ССКП райкомун бастакы секретара **И. П. Листиков** дакылаатыгар сиһилии аҕалыллыннылар, үүнэр көлүөнэни иитиигэ турар соруктар, ол иһигэр иллэҥ кэмнэ туһаныы проблемалара кириитэлиннылар.

Хаанна баҕарар буоларын курдук, оройуон социальнай-экономическай сайдыытыгар комсомолецтар уонна ыччаттар төһүү күүһүнэн буоллалар. Биилигин, холобур, норуот хаһаайыстыбатын сыл аайы оройуон 1 суруйа салааларыгар 52 комсомольскай - ыччат коллективтар үлэлиллэр, 4 совхоз 340-ча ыанньыксыттааҕыттан 300-чэлэтэ ыччаттар.

Итиэнэ ыччат оройуон олоҕор ылар оруолунан, эдэр дьон производственнай үлэни таһыынан иллэҥ кэмнэрин кэҥэтиллэр, обществоҕа туһалаахтык атаарыыларын ситиһии улахан суолталаах. Ол да иһин бу темаҕа олох-дьаһах комбинатын инстэнньэлэ А. Захарова «Саҥа олох» хаһыакка бэчээттэммит суругун дьүүллэһиигэ ыччат кэпсэтии буолбута, эрдэс идеалыах, саастаах дьон иллэҥ кэмэ атаарыыга бэйэлэрин саналарын үллэстибиттэрэ. Хаһыатынан кэпсэтиини, кини кэдьүүһүн конференция кыттыылаахтара сөптөөхтүк сыаналаатылар. Иллэҥ кэм общественнай баай-дуол буолара, ыччат сыныйаланын тэрийиигэ мэлдьи былаанныаахтык үлэлээһин наадата баһылаанна.

Иллэҥ кэми кэдьүүстэхтик туһаныы олох материальнай уонна культурнай сайдыытыттан тутулуктаах. Оройуонҕа 18 орто уонна аҕыс кылаастаах оскуолалар, СПТУ, 21 Культура дьиэлэрэ, 4 сельскай кулуун, 2 народнай театр, 27 киноустановка, 2 оҕо музыкальнай оскуолата, 18 фиэзал, о. д. а. баалдар. Быһата, биир кэмнэ оройуон үрдүнэн 4570 киһини олордон дьаһал ыыстар кыаҕы биэрэр материальнай база тэриллиннэ. Оттон биһиги билигин сылга 150-ча суукаҕа тэҥнэһэр иллэҥ бириэмэлээхпит. Ол эрээри баар материальнай базаҕа олоҕурааҥ үлэ тас өттүнэҕи бириэмэни туһаныыбыт көрдөрүүлэрэ олус сэмэйдэр. Холобур, ыаспыт сылга оройуон 1 киһитэ культурнай-сырдатар учреждениеларта ортотунан 33-тэ эрэ сырыытта, эбэтэр итиниэхэ иллэҥ кэмин сыччах 6,3 [illegible] сылдьыбыт.

Олох-дьаһах (быт) сиэрэ-майгыта (нравственность) кини активноһытын тутулуктаах. Итиэнэ сибээстээҥ ЫБСЛКС райкомун иккис секретаара **В. Е. Попов** конференцияҕа бэйэтин этиитин комсомолецтары, ыччаттары олохчо активнай позицияҕа иитиигэ анаата. Кини оройуонҕа ыччат активноһа билигин даҕаны намыһаҕын, ордук уолаттар общественнай олохчо кыттыылара ситэтэ суоҕун ыйда. Быстахтык ыллаахха, оройуон 50 маҥнайгы сүүһүх комсомольскай тэриллэлэриттэн 7-тигэр эрэ, 17 оскуолалардааҕы тэриллэлэртэн 1-гэр эрэ уолаттар секретардыылар. Уус-ураҥ самодеятельноска уолаттар олус сэдэхтик кытталлар.

Ыччат иллэҥ кэмин туһалаахтык тэрийиигэ үүс салайаччылар болҕомтолорун ситэ уурбаттар. Ангардас производственнай эрэ дьарыктаныы, эдэрдэр сыныйаланнарыгар кыһаммат буолуу чахчылара Эрилик Эристиин аатынан совхоз салайаччыларын өттүттэн үгүстүк таһаарыллар.

Оттон кэккэлэһэ олорор Карл Маркс аатынан совхозка атын хартыына: салайаччылар кэннинэ сылларга комсомольскай тэриллэни барыы өттүнэн өйүүр, үлэлиир ыччат иллэҥ кэмигэр тараһиниэхэ дьаһаллары былаанныаахтык олохтуур буолан эрэлдэр. Ол туһунан совхоз комсомольскай комитетын секретаара **С. Михайлов** кэпсээтэ.

Культурнай- сырдатар учреждениелар материальнай базаларын бөҕөргөтүүгэ, общественнай дьиэлэр аныгыллыы туһаайан оногоһуулаах буолуулларын [illegible] дьаһаччылар ситэ үлэлээбэттэрин райсовет исполкомун культураҕа отделын сэбиэдиссэйэ **И. И. Кандинская** критикалаата. Оройуон сорох кулуубтара ис-тас көрүүнэрэ молтохтор, олус тымныйаллар, онон кини кута-сүрэ тохтообот туруктаахтар. Кыһанар, немеледьер эбэтэ буоллар, итинник тахсыа суоҕа этэ. Холобур, Карл Маркс аатынан совхоз кини уһаайбатынаабы Культура дьиэтэн ис өттө олус үчүгэйдик оногоһулунна. Маанна ыччаттарга анаан 9 тыһ. кэриэ солк. суумалаах электрическэй музыкальнай инструменнар булуллуннулар.

Оҕону бириэмэни саҥаан туһанарга иитии кини иллэҥ кэмин кэдьүүстэхтик атаарыытыгар улахан суолталаах. Бу өттүнэн, диир районо инспектора **А. М. Дорофеев,** биһиги оскуолаларбыт үлэлэрэ элбэх итэҕэстэрдээх. Иитэр дьаһаллар үксүн үчүгэйдик былаанныаммакка, хаммаанньалаах ыытыллыбыттар уонна олорго дьоҕурдаах оҕолору эрэ тардыы сыыһа практиката баар. Педколлективтар оҕону дьиэҕэ иитии боппуруостарынан эмиэ ситэ дьарыктамматтар.

Иллэҥ кэм эрдэхэсиэ дорообо—кинигэ. Оройуон библиотекаларыгар 1979 сылга нэһилиэнньэ 62 бырыһыана сырыытта. Бу—аҕыйах. Библиотекаҕа ордук ыччат сылдьыта сатаан. Холобур, оройуоннаабы кини библиотекаттан быйыл үс ыйга 18-тан 21-гэр диэри саастаах 111 эрэ ыччат кириэтэ уларыста. Итиннэ чахчылары ахтан турам, кини библиотека отделын сэбиэдиссэйэ **Т. П. Карпова** үлэ коллективтарыгар кириэтэ [illegible] ыытыллыбыт [illegible] ыстыллыбыт: сорохтор [illegible] сэбиэбөлөхтөлөр, [illegible] сэпкэ сэмэ.

Общественнай бөрөдөгө кэйии, буруйу оногуу үлэ күнүн кэнниттэн ордук чаастатык таһаарылларын, иллэҥ бириэмэ социальнай суолтатын ситэ өйдөөбөттэн сорох ыччаттар итириктэн буруйга-сэмэҕэ тардыллалларын, онуоха эмиэ сорох салайаччылар аахайымтыата суох сыһыаннаһалларын туһунан конференцияҕа оройуон прокурора **В. С. Васильев** этта.

Тыл эппит дьон итии тэҥэ иллэҥ кэмнэ физкультуранан уонна спордунан дьарыктаныыта, нэһилиэнньэни кириэнэн хааччыйыыта, үлэлиир ыччаты үөрэхтээһиннэ, о. д. а. боппуруостарта саналарын атастастылар.

Ыччаты коммунистическай иитиигэ, иллэҥ кэм проблематын дьүүлэһиигэ аналлаах түмсүү ити курдук киэҥ кэпсэтиилээхтик барда. Ити сокуоннай, билигин олох бэйэтин көрдөбүлэ. Биллэрин курдук, коммунизмы тутуу хаамыытыгар сүүкэн социальнай ситиһии быһыытынан үлэһиттэр производство тас өттүнэҕи иллэҥ бириэмэлэрин кэмэйдэ сыыйа улаатан иннэхтээх. Ону кытта тэҥнэ бу дьоһуннаах общественнай баайы-дуолу кэдьүүстэхтик туһаныы проблематын быһаарыыга кыргыбыт үрдүктээх.

С. ПОПОВ,
хаһыат анал. корр.

тэрэ. Кини Политическай хаайыылаахтарга көмөлөөбүр союз Краковтааҕы органыгар — «Политическай узникка» үлэлээбита.

Маҥнай Владимир Ильич, Надежда Константиновна Крупская уонна кини ийэтэ Елизавета Васильевна Краковка Звежинец уулусса үөһүгэр, 218 №-дээх дьиэҕэ иккиэн эмиэдиэмэнэхэх кэрпичччэ дьиэҕэ олохсуйабуттара. Ол эрэгэр кинилэр манна өр тардыллыбатахтара. 1912 сыл атырдьах ыйыгар Любомирскай уулуссаҕа (билигин Анджей Моджевский уулуссата) көспүттэрэ. Ити уулусса тимир суол вокзалын таһыгар баара, кинилэр 47 №-дээх дьиэҕэ олорбуттара. Билигин маннык: «Бу дьиэҕэ 1912—1913 сылларга Владимир Ильич Ленин олорбута уонна үлэлэбитэ» диэн суруктаах мемориальнай дуоска туруоруллубут.

КРАКОВКА, Польшаҕа уулуссаҕа В. И. Ленин музейа баар, оттон куорат кириэстэ Ильичкэ туруоруллубут монумент-

тэлыгай паамятынньык баар. Ульяновтар Прониноҕа баар 1913—1914 сылларга саас уонна сайын олорбут дьиэлэриттэр экскурсиялар кэрэхсэн сылдьаллар. Маннык 1913 сыл күһүнүгэр РСДРП (б) КК чилиэннэрэ партийнай үлэһиттэри кытта «сайынгы» эбэтэр «атырдьах ыйынааҥы» сүбэ мунньахтара бардыта.

Польша сөҕүүрү эттүгэр Ленин иккиэн ыллан ордук кэмнэ олорбута. Кини калеһуниэсчилэр баттааннарын аннытар үлэлиир норуот олоҕо тэнилеох ыраҕынан илэ хараҕынан көрбүтэ. Билигин бу миэстэлэргэ чыҥха атын, дьоллоох олох тоҕоруйдэ.

Польша үлэһиттэрэ Советскай Союз бырааттыы көмөтүгэр тирэҕирэн сайдыылаах социалистическай обществоны ситиһиилэхтэн туталлар. Эйэлээх түүү сылларын устатыгар экономика, культура сайдыытыгар, норуот олоҕун таһымын үрдэтиигэ көрэхсэбиллээх ситиһиилэр баар буоллулар.

Промышленнай түүү киэн далаһына киһини сохтөрөр. Эргэ индустриальнай оройуоннары сайалыарыыны кэккэ саҥа Краковскай, Катовицкай, Летницко-Глоговскай оройуоннар үөскээтилэр уонна түргэнник сайдаллар. Краков ССРС көмөтүнэн түүүлүбүт В. И. Ленин аатынан Новай Гутатааҕы металлургическай комбинатынан киэн туттар. Комбинат үлэтин бастакы 25 сылын устатыгар дойдуҕа 52 мөлүйүөнтэн тахса тонна ыстаалы биэрдэ.

1976 сыл ахсыҥныытыгар Катовице куораттан 15 километрдээх сиргэ саҥа бөдөҥ металлургическай предприятие бастакы уочарата туһаҕа киллэриллибита. Ити предприятие ыстаалы өстөрөн таһаарыыта Новай Гутатааҕы комбинаты биллэ баһыйыыта. Соторутааҕыта «Катовице» комбинат дьоһуннаах бэлэм тутта: ССРС арааҥы кыраныыссатыттан

сардаалаах комбинат өлбүөрүн аанытар тиэйэ уурулуубут 307 километр усталаах китит ыллыктаах тимир суол магистрэлин. Быйыл ити суолунан Советскай Союзҥа 12 мөлүйүөн тонна руда таһыллыаҕа.

Польша сөҕүүрү эттүгэр эргэ индустриальнай оройуоннары сайалыарыы уонна саҥа бөдөҥ производство кэмэйиннэҥ аҥ дойдуга онуо миэстэҕэ тахсарыгар ыыады биэрдэ.

ХАҺАН ЭРЭ В. И. Ленин олорбут уонна үлэлээбит миэстэлэрин саҥа олох сыл ахсын уларыта тутар. Ильич дьоллоох, үөрүүлээх олох туһунан эра саҥаалара олоххо киирбиттэриттэн ыалдьыттар уонна экскурсиялар улаханнык астынаҥ тоннеллэр.

Ол туһунан музейдарга сыдьаайчылар бэйэлэрин саҥаалаарын сурулаах хаалларбыттара кэпсиллэр: «Биһиэхэ, Польшаҕа, кыайылаах социалистическай революцияны бэлэмнээн үлэ-

ҺАТТЭР УЛУУ СКРЫЫТТЭРЭ В. И. Ленин олорбутуна уонна үлэлээбитинэн биһиги киэн туттабыт». «Биһиэхэ социализм иһин охсуһарга үөрэппит кэбиҥэ чиэс уонна хайдаҕ!». «Кини аймаҕы кинэки диэн хардыылаппыт улуу Ленин - кэриэһин чиэһигэр хас биирдии поляк төбөтүн хоҥкутуох кэриэнэхэ..»

Ити суруктар ортолоругар чопчу советскай дьоннорго туһуламмыт элбэх суруктар баалларын. «Ленин дириҥник убаастыырбыт туһунан этэн туран, диэн суруйар Гданьскайдааҕы судоны оҥорор верфь рабочайа Юзеф Срока, кс сурахтиэтэҥ кыайтарыыны билбэт советскай норуоту эҕэрдэлиибит».

Улуу Ленин саҥалаабыт советскай норуот бырааттыы доҕордоһуутун Польша үлэһиттэрэ үрдүктүк сыаналыыллар.

Я. МАКАРЕНКО,
ССРС Суруйааччыларын союзун чилиэнэ.

Үчүгэй дьон туһунан

ҮТҮӨ ҮЛЭҺИТ

Эрилик Эристиин аатынан совхоз Хоптоҕолоокуу отделениетыгар В. Н. Соловьев ветеринарынан үлэлээбитэ ааспыах сыл буоллаҕа. Ити кылгас кэмнэ эҥин үлэһит суөҕү кытыгар бэйэтин дириҥ биилэтинэн, ыһыаммытынан, дьоҥҥо-сэргэҕэ сымай, эйэдэс сыһыанынан үтүө үлэһит аатын ылыан ыстаата.

Совхоз ыллабылыгар ветеринарыа, тоҕо даҕаны туһугэх, эпидемиялаах үлэҕэ сыраттар, дьон ыһахтатын ойдоон, көрдөһүүтүн ылынан биирдиилээн да ыаллар суеһүлэрин эмтиир, субэни-аманы кэмнэр биэрэр.

Ол курдук соторутааҕыта мин ыпаҕым сатаан быыһымматаҕым, Валерий Николаевич тута кэлэн, ыпахтыын олорутан ороһуйдэ. Күн аайы укуоллаан, эмтээн-томтоон биитин утуорта.

Дьэ бу **иһин мин Валерий Николаевичка** истиҥ махтаабын тиэрдэбин. Киниэхэ иниэкэ үлэтигэр ситиһиини, тус олоҕор дьолу-соргуну баҕарабын.

М. ЭВЕРСТОВА,
дьиэ хаһаайката.

УЛАХАН БЫТААРЫЫ

Биһиги рейдэбит

«Чурапчы» совхоз салаатата ааспыт сайын ... ыларын сити учуот-бигэлэнэ үлэ тэрээһинэ ... ыллыбатаҕыттан хаайыстыба улахан ... ооҥко тэбиллибита. Са... ардаатарга урэх... ларга кэнэн, айаг... ыыта улахан мэ... ... ...

Культура эйгэтигэр

ЫРЫА, МУЗЫКА АРГЫСТААХ

Дьону үөрдэ-көтүтэ, санаалларын көтөө, күлэ-соннуу сылдьар дьон баар буолааччылар. Д. Г. Жиркова оннук киһи. Кини идэтинэн ырыа учуутада. Ону үчүгэйдик баһылаабыт, сангаттан сана ньымалары туттар мындыр учуутал уруокта мэлдьи үрдүк таһымнаахтык бараччылар. Ол да иһин буолуо биһиги оскуолабытыгар ырыа уонна музыка учууталлары семинардара ыытылынна.

Дарья Гавриловна идэтинэн 20-са чугаһыыр сыл үлэлиэ. Ол былаһын тухары биһиги кэлэр кэскилбитигэр, кыһалаах кэрэҕэ, үтүөҕэ тардыһыы кылымын сахпыта буолуой?

Уруогу эрэ ыытарынан мунурдаммат, малдьытын куруһуок салайан, концерт бэлэмнээн тиритэхорута, тиэтэйэ-саарайа сылдьар буолааччы. Нэһилиэгэр дьон-сэргэ ытыктабылынан туһанар-тераппут комитетын председателинэн, кулуп советын чилиэнинэн талыллан үлэлиир.

Нэһилиэккэ ыытыллар агитэналар бизчэрдэрэ, концертара, нэһилиэк фестиваала Дария Гавриловната суох барбаттар. Бойэтэ бэртээхэй ырыаһыт, чабырбахсыт, оттон сценаҕа эбэтэр пьесаҕа ойиньоотоҕуна биһиги, профессиональнай артистары аҕыйахтык көрөр дьон, онтон итэҕэс санаабаппыт.

Түбүктээх үлэ, олох үөһүгэр сылдьар Дария Гавриловна 4 оҕо аҥарах кэлэтэ. Икки улахана: Шура, Вася наар үчүгэй сыаналарынан үөрэнэллэр. Оксана, Таня эсэ да кыра дьон. Кэргэнэ Василий Митрофанович нэһилиэк биир бастыҥ общественнига, кэнэ туттар киһита, ойуоҥна биллэр ветеран-спортсмен.

Малдьы үөрэ-көтө, дьонгун-сэрэҕин үөрдэ сырыт, Дария Гавриловна!

И. КАПРЫНОВ.

Болтоҥо.

УУС ТАРБАХТААХТАРБЫТ СИТИЬИИЛЭРЭ

Ойуоннаах музей иһинэн үлэхиир уус-уран салон аҥыллыбыта сылтан эрэ орто. Салону ойуон бөрө биллиилээх уус-уран дьоҕурдаах Е. А. Пермякова салайар. Дьарыктанааччылар кылтан, тэриллэ-тэн сэрүүлэрэ, туостан аныгыны быһыылаах сувенирдары, тангастан-салтан оҕуруолаах чаппараахтары, кычымнары, о. д. а. тигиллэр.

Салон үгүс оҥоһуктара, кэрэччүлэр үрдүк сыанабылларын ылылар. Кэккэ үчүгэй оҥоһуктар араас быыстапкаларга көрдөрүлүннүлэр.

Быйыл биһиги ойуоммут уус тарбахтаахтара фольклор республикатаабы фестиваалын лауреаттарын аатын ылылар. ССРС норуоттарын этнографиятын музейыгар Ленинградка «Саха сирин урукку уонна анныгы» — диэн быыстапкаҕа Чурапчы дьахталлара оҥорбут туос иһиттэрэ, кыл сэрүүлэрэ көрдөрүүгэ туруорулуннулар. Итиэннэ тоҥэ соторутааҕыта Саха сирин дьахталларын VII съеһигэр Чурапчы талаанныаахтарын, уус-уран салон истэччилэрин Николаева А. Г. уонна Ноговицына А. И. оҥоһуктарын быыстапкалара тэриллибитэ.

Уус тарбахтаах[illegible] дьаҥны кэрэ-дьиктэ[illegible]рыйан дьону үөрдэ туруохтара.

«СО» корр.

Снимокка: салон занятиетыгар. Хаҥас диэки — Е. А. Пермякова.

П. Окопешников фотота.

● Санитарнай ый бара турар

ИРИЭҺИН ТИЭТЭТЭР

Быйыл ириэһин эрдэ саҕаланар чинчилээҕин уоруоттаан, райсовет исполкома өссө кулун тутар 15 күнүгэр сельсоветтар исполкомнарын председателларын, совхозтар директордарын, тэриллэ-лэр салайаччыларын нэһиннинньилээх цуунноры ыраахтырдыыны, санитарнай ый болдьоҕун күүтүүбүнэ, кылгас кэм иһигэр бүтэрэ охсор дьаһаллары ылалларыгар сорудахтаабыта. Бириэмилээх малдьар уһаайбаларыгар, эйбоннорун туллатыгар муннуллубут боҕу, балбаахтарын аналлаах сиргэ тиэйтэрэ охсуохтаахтар эбэ.

Бу күннэргэ ыытылларыгар рейдэ итэ үлэлэр олус быталаннык сыҕарыйан иһаллэрин көрдөрдө. Хадаар, Чакыр, Болугур, Одьулуун, о. д. а. сельсоветтарын исполкомнара бу боппуруоһу дьүүллэһэ да иликтэр. Үгүс нэһилиэктэргэ производственнай участаактары, фермалары ыраастааһын аатыгар эрэ ыытылар.

Ойуон киинигэр кэлэхха: райпотребсоюз, эт-үүт комбинатыгар, суол участыгар, «Якутсоцхозстрой» ТМУ-тар, «Якутсельстрой», «Якутмелиоводстрой» ПМК-ларыгар, «Сельхозтехника» холбоһуктар, аэропорка, балыһаҥа ыраахтыр-дар үлэлэр олох саҕалана иликтэр. Коммунальнай предприятиелэр уонна тупсаран оҥоруу комбината саҕалаата эрээри, уонсой дьиэлэр сайыннары помуойаларга дьаһыктары хам тоҥмуттарын, кыһыны брикеттэр уулара тиһиэн халыйбытын сити ыраастаабат. Итиэннэ надиэлэ иһиэн таах ус-тэр кутталлаахтар.

Оттон ыаллар ыраастаһыкка аналлаах транспорт суох буолан туруна иликтэр. Дьиэлэ сельсоветтар исполкомнара быыбардыыр уокуруктарынан дуу, агитпоналарынан дуу транспорты анаан тэрийдэхтэринэ эрэ оппуттан саҕарыйар кыахтаах.

Сылдьар уулуссаларбыт, оҕолорбут күөлэһийэр күөх кырдаллара, иһэр уубутларын микробтарынан сутуллубаттарын туһугар общественность бүтүннүү кыһаныахтаах, ыраахтырдыыга бүттүүн турунуохтаах. Ириэһин тиэтэтэр.

К. СИВЦЕВ,
СЭС санитарнай ыраһын кэмсомолоһоччута.

Сарсын—Геолог күнэ

ССКП XXV съедынын болыҥтоммит Үйэ дойду ойуларатын баайын баһылаһын программатын ситиһиилэхтик толорон туран, геологтар бэйэлэрин идэлэриккэ быраһыныктарын үлэҕэ үрдүк ситиһиилэриккэ көрсүүллэр.

Ленинскэй бириэмийэ лауреата Анатолий Дмитриевич Сторожев—биллиилээх геолог-ученай. Кини үйэ чиэппэрин хотугу натыраҕыннарга неби уонна гаҥы чинчийиигэ анаата, Тюменнааҕы нефть, газ уонаан сытар сирин арыйыыга кыттыыны ылбыта. Арааа Сибирдээҕи нефтяной геологическай-разведочнай научнай-чинчийэр институтка Л. Сторожев салайаччылыгынан промышленнай геология отдела кордуур-разведкалыыр үлэлэр кодьуустэрин үрдэтиигэ уонна хаачыстыбаларын тупсарыыга биллэр-көстөр кылаатын киллэрэр.

Снимокка: Л. Д. Сторожев.

Тюменнааҕы [illegible]гир нефтэҕэ сирдэрин бирдэстэриигэр.

И. Сапожков [illegible]

ССТА фотохрониката.

ИТАЛИЯ: КРИЗИС СИЛИСТЭРЭ

Италия сэрии кэнниҥэҕи сылларга хайыыүйэ 41-с правительственнай кризиһи көрүстэ. Баара-суоҕа сэттэ ый олорон баран уочараттаах кабинет суулунна.

Маннык политическай түөрүннэһиҥ силистэрэ хаанна сыталларый, Италия кэнниҥи отут сылга тоҕо титирэстиирий?

Ити биричиинэтэ, туох ханнык киниэ, дойду ис политическай түһүлгэтигэр сэрии кэнниҥэҕи сылларга улахан уларыйыылар тахсыбыттарыгар сытар. Фашистскай режим түгэнэстиитэ бэйэтин аатын-суолун фашистары кытары ыкса куоларыйыытыттан түһэн биэрбит буржуазия позицияларын улаханнык абыраппыта итиэннэ күүстэр хабаанныаһыларын рабочай кылаас туһатыгар уларыйыыта. Онуоха сэрии кэнниҥэҕи экономическай «БУМ», промышленность турҕоннин үүнүүтэ, эмиэ кэмэлэспүтэ, ол түмүгүнэн рабочай кылаас кэжэтэ биллэрдик кэҥэһиннэ, общество олоҕор кини оруола улаатыыта буолар.

Оттон дьаныардаах охсуһуу түмүгэр ситиспит социальнай кыайыылара хаҥас партиялар, бастатан туран Италия коммунистическай партиятын (ИКП) позицияларын бөдөргөппүтэ. Билигин хас үйүс итальянец коммунистар иһин куоластыыр. Сүнкөн кыахтаах профсоюзнай кини бас-кос профсоюзтары барыларын түмэр уонна рабочай кылаас бэйэтин интэриэстэрин уонна быраактарын көмүскүүр иһин охсуһуутун салайар.

Ол эрээри күүстэр хабаанныаһыларын тосту уларыйыытыгар, дойду олоҕун салайыыта хаҥас партиялар оруолларын үүнүүтүгэр политическай былаас эргэрбит туула сөп түбэспэт. Ити сыллар усталарыгар Италия бэйэ-бэйэлэрин солбуйсубут правительстволарын баһылыыр-көҥүлүүр буржуазнай партия —христианскай-демократическай (ХДП)—представителлэрэ салайбыттара. Ити партия, парламенна баһыйар үгүс өттүн ылбанна туран, дойдуну эбэтэр бэйэтэ анардостыы, эбэтэр атын партиялары кытары кыттыһан салайбыта. Оттон болдьох хаҥас партия—ИКП правительствоҕа кыттыыттан туоратылларыта. Итинник сөп түбэһиспэт чахчылар политическай тыҥаанныы уеспэппиттэрэ итиэннэ мэлдьи салҕана турар правительственнай кризистэргэ тиэрдибиттэрэ. Хаҥас күүстэр, бастатан туран коммунистар, дойдуну салайыыга, кини иннигэр турар сытыы социальнай-экономическай проблемалары үлэһиттэр, норуот бүттүүнүн интэриэстэрин учуоттаан быһаарыыга киниэ кытыннарары модьуйуохтарын модьуйаллар.

ХДП отуттан тахса сыл устатыгар хаһаайыннаан олоруута ити бөдөҥ капитал партията дойду көрсөр дириҥ социальнай уонна экономическай кризиһин туоратар дьоҕура суоҕун итэҕэтиилээхтик көрдөрбүт буолан, коммунистар модьуйуулара өссө ордук кырдьыктаах. Италия кинин сөхтөрүөх уратыларынан. Бикр өттүттэн миллионнардар, бэйэтин атыылаанар государственнай аппарат хараҕы халтарытар баһаркай баайдара-дуоллара уонна сиэдэрэстэрэ; атын өттүттэн, үлэһиттэр үгүс өттүлэрин, ордук чуолаан 1,7 мөлүйүөн үлэтэ суохтар уонна кыраата буоллаҕына эмиэ оччо «быстах үлэлээхтэр», дьайыылара уонна умнаһыттааһыннара. Дойду хоту өттүн промышленнай сайдыытын уонна дойду хаальылаах аграрнай соҕуруу өттүн икки ардыларынааҕы уратыны, сиу тэҥэ дойдуну курбуулуур политическай террордааһын аһара сытыы проблематын ахтыбат буолар эмиэ сатаммат.

Бары ити проблемалары хаҥас партиялар, бастатан туран коммунистар, кыттыылара суох быһаарар кыаллыбата костон турар. Олору үлэһит норуот интэриэстэрин көмүскүүр коммунистар позицияларын тумнан туран быһаарар өссө ордук кыаллыбат. Ити чахчыны бэл диэтэр баһылыыр-көҥүлүүр буржуазнай эргимталарга ойдөөн эрэллэр. ХДП соторутааҕы съеһигэр кэдьүүстээх правительствоны тэрийэр иннитэн ИКП-тын кытары кэпсэтэр наадатын туһунан этиилэр иһиллибиттэрэ түбэспиччэ буолбатах. Ол гынан баран съезка коммунистары кытары ханнык да кэпсэтиилэри киэр тибэр унга баһыйар өрүт кыайбыта. Былыргы саҥа правительствоны тэрийии урукку премьер христианскай демократ Ф. Косигэва сорудахтаннаҕ Онно ХДП, оппозиционнай уонна социалистическай партиялар представителлэрэ киириэхтэрэ ордук чуолкай. Барытыттан сыльыктаатахха, ити правительство эмиэ «быстах бириэмэлээх» буолуоҕа уонна Италия торут экономическай уонна политическай проблемаларын быһаарыа суоҕа.

Былааска бэйэтин монополиятын оннуттан хаалларарга дьулуһан, бөдөҥ буржуазия партията ити проблемалары «хаһаанар» эрэ. Олор үлэһит норуот киэн арааттын сирэйдэҥ көрдөрөр партиялары кытыннаран обществоны дириҥник уларыта тутуу суолунан эрэ быһаарылыахтарын сөп.

В. СЕРОВ. (ССТА).

Редакторы солбуйаччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИҺИГИ АДЫРЫСЫПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар — 21-495, уоскай—21-505.

«Сана олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. № ЗАКАЗА 42.

ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3165